

7
71 78

(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет Економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки та бізнес-технологій

УЗГОДЖЕНО
Дека́н ФЕБА
Сергій СМЕРІЧЕВСЬКИЙ
Сергій СМЕРІЧЕВСЬКИЙ
« 8 » 09 2023р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
Анатолій ПОЛУХІН
Анатолій ПОЛУХІН
« 15 » 09 2023 р.

Система менеджменту якості
РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Стандартизація та сертифікація товарів»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: 076 «Підприємництво та торгівля»
Освітньо-професійна програма: «Митна діяльність підприємницьких структур»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛК Ц	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	1	120/4	17	17	-	86	-	-	Диф залік Іс.

Індекс: НМ-6- 076-3/23 – 3.1

СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2023

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Стандартизація та сертифікація
товарів»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.05-01-2023

Стор. 2 з 15

Робочу програму навчальної дисципліни «Стандартизація та сертифікація товарів» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Митна діяльність підприємницьких структур», навчального та робочого навчальних планів № НМ-6-076-3, № РМ-6-076-3/23 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

доцент кафедри економіки

та бізнес-технологій, к.е.н. доцент Л. Сибі Ліана СКІБІЦЬКА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля», (освітньо-професійна програма «Митна діяльність підприємницьких структур») - кафедри економіки та бізнес-технологій, протокол № 11 від «28» 08 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми Машко Павло ПАШКО

Завідувач кафедри Чума Оксана ЧУМАК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету Економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 1 від «07» 09 2023 р.

Голова НМРР Топанчук Анатолій ТОФАНЧУК

Рівень документа – 36

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стандартизація та сертифікація товарів»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2023
		Стор. 3 з 15	

ЗМІСТ

Вступ

1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.....	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.....	5
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.....	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни.	
2.1.Зміст навчальної дисципліни.....	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля....	5
2.3.Тематичний план.....	7
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	
3.1. Методи навчання	7
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті.....	8
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	9

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стандартизація та сертифікація товарів»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05-01-2023
		Стор. 4 з 15	

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Стандартизація та сертифікація товарів» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 р., № 249/од. та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання.

Місце даної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця.

Дисципліна «Стандартизація та сертифікація» спрямована на формування у здобувачів сучасного наукового світогляду і системи глибоких спеціальних знань, умінь і навичок щодо запобігання виникнення економічних загроз та забезпечення стабільності розвитку підприємства.

Метою викладання дисципліни є: формування системи знань із теорії та методології управління, оцінювання та контролю якості для різних видів товарів (продукції, послуг), вивчення нормативно-законодавчих, організаційних та економічних питань з управління, оцінювання та контролю якості товарів; формування уяви про системну організацію процесів стандартизації та сертифікації продукції на відповідність вимогам національних та міжнародних стандартів.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення понятійного апарату дисципліни;
- вивчення основних теоретико-методичних положень сучасної концепції якості та сертифікації;
- освоєння теоретичних основ застосування класичних і сучасних методів та інструментів управління якістю в діяльності підприємств;
- набуття теоретичних знань та практичних навичок щодо оцінювання якості продукції.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни, здобувач повинен набути таких результатів навчання (в сукупності з іншими освітніми компонентами):

Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності (ПРН 1).

Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та/або торгівлі діяльності (ПРН 5).

Вміти розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність (ПРН 6).

Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких та/або торговельних структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень (ПРН 8).

Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких та/або торговельних структур за умов невизначеності та ризиків (ПРН 10).

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стандартизація та сертифікація товарів»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05-01-2023
		Стор. 5 з 15	

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей, а саме:

Здатність розв'язувати складні задачі й проблеми у галузі підприємництва та торгівлі або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог (ІК).

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК 1).

Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків (ЗК 5).

Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій та/або торговельній діяльності (ФК 2).

Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності (ФК 4).

Здатність до надання митно-посередницьких послуг, зокрема авіаційним підприємствам та аналізу митних ризиків (ФК 6).

Здатність аналізувати та оцінювати вплив норм митного законодавства системи Європейського Союзу на здійснення підприємствами митної діяльності в Україні (ФК 7).

Здатність здійснювати зовнішньоторговельні операції відповідно до міжнародних угод та нормативно-правових актів, які функціонують у системі міжнародного технічного регулювання (ФК 8).

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна «Стандартизація та сертифікація» базується на знаннях таких дисциплін як «Технічне регулювання», «Товарознавство» та є базою для вивчення дисциплін: «Управління зовнішньоторговельними операціями на авіаційних підприємствах», «Управління та аналіз митних ризиків», підготовки та виконання кваліфікаційної роботи.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, а саме:

Модуль №1 «Основні поняття та положення стандартизації та сертифікації», який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль № 1 «Основні поняття та положення стандартизації та сертифікації»

Інтегровані вимоги модуля №1

Знати:

– сутність основних теоретичних положень сучасної концепції якості та сертифікації;

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стандартизація та сертифікація товарів»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05-01-2023
		Стор. 6 з 15	

– призначення та механізм застосування класичних і сучасних методів та інструментів управління якістю в діяльності підприємств;

– послідовність етапів створення на підприємстві системи якості, базуючись на процесному підході, та забезпечення її ефективного функціонування на основі концепції постійного поліпшення;

– порядок застосування міжнародних стандартів у процесі створення та сертифікації системи якості на підприємстві та проведення внутрішнього й зовнішнього аудиту системи управління якістю

Вміти:

– інтегрувати стратегію управління якістю в загальну систему стратегічного маркетингу підприємства;

– здійснювати економічні розрахунки щодо обґрунтування організаційно-технічних рішень, спрямованих на підвищення якості та продуктивності;

– застосовувати статистичні методи управління якістю в операційній діяльності в процесі забезпечення якості виконання технологічних операцій;

– описувати бізнес-процеси, що відбуваються в організації й будувати процесну модель підприємства.

Тема 1. Поняття якості та управління якістю продукції

Поняття якості. Еволюція складових якості. Управління якістю.

Тема 2. Методи та показники оцінювання якості продукції

Методи та показники оцінювання якості продукції. Контроль якості продукції.

Тема 3. Стандартизація як складова забезпечення якості

Сутність поняття та етапи розвитку стандартизації. Рівні та види стандартизації.

Тема 4. Методичні засади стандартизації

Методичні принципи стандартизації. Метод стандартизації є уніфікація. Базові категорії уніфікації. Комплексна стандартизація. Види параметрів продукції.

Тема 5. Національна система стандартизації України

Структура національної системи стандартизації. Органи Державної стандартизації України.

Тема 6. Основні поняття та положення сертифікації продукції

Поняття сертифікації. Основні завдання сертифікації. Система сертифікації. Обов'язкова сертифікація. Добровільна сертифікація. Методи, що використовуються у сфері сертифікації. Процес сертифікації.

Тема 7. Національні системи сертифікації

Міжнародні стандарти. Сертифікати відповідності. Система якості ISO. Національні системи сертифікації. Знаки відповідності, що надаються сертифікаційними органами різних країн світу.

Тема 8. Зелена сертифікація та екологічне маркування

Зелена (екологічна) сертифікація. Екологічне маркування. Функції екологічного маркування. Знаки екологічної сертифікації. Екологічне маркування і його типи. Сертифікати, що засвідчують зелену спрямованість туристичних послуг. Грінвошинг.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стандартизація та сертифікація товарів»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05-01-2023
		Стор. 7 з 15	

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання			
		Усього	Лекції	прак. заняття	СРС
1 семестр					
Модуль 1. «Основні поняття та положення стандартизації та сертифікації»					
1.1	Поняття якості та управління якістю продукції	14	2	2	10
1.2	Методи та показники оцінювання якості продукції	14	2	2	10
1.3	Стандартизація як складова забезпечення якості	14	2	2	10
1.4	Методичні засади стандартизації	14	2	2	10
1.5	Національна система стандартизації України	14	2	2	10
1.6	Основні поняття та положення сертифікації продукції	14	2	2	10
1.7	Національні системи сертифікації	14	2	2	10
1.8	Зелена сертифікація та екологічне маркування	16	2 1	2	11
1.9	Модульна контрольна робота № 1	6	-	1	5
Усього за модулем № 1		120	17	17	86
Усього за семестр		120	17	17	86
Усього за навчальною дисципліною		120	17	17	86

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод застосовується для передавання значного масиву інформації. Його використовують для викладення і засвоєння фактів, підходів, оцінок, висновків;

- репродуктивний метод полягає в застосуванні вивченого на основі зразка або правила; пошуковий (продуктивний) метод. До нього належить творчопошуковий (організація активного пошуку розв'язання поставлених пізнавальних завдань);

- дослідницький метод дозволяє після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань самостійно вивчати джерела, вести спостереження й виміри та виконувати інші пошукові дії.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1 Декрет Кабінету Міністрів України «Про стандартизацію і сертифікацію». URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/46-93>.

3.2.2 Закон України № 1315-VII від 05.06.2014 «Про стандартизацію». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стандартизація та сертифікація товарів»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05-01-2023
		Стор. 8 з 15	

3.2.3 Закон України № 124-VIII від 15.01.2015 «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/124-19>.

3.2.4. Воробець М.М., Кондрачук І.В. Стандартизація, сертифікація, метрологія та управління якістю: навч. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2022. 104 с.

3.2.5. Салухіна Н.Г., Язвінська О.М. Стандартизація та сертифікація товарів і послуг: підручник. Київ: Центр навч. літ., 2019. 426 с.

3.2.6. Федченко І. І. Основи стандартизації, сертифікації та управління якістю: конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2020. 66 с.

Допоміжна література

3.2.1 Віткін Л. М. , Мельниченко Т.Ю. Технічне регулювання для сталого розвитку. *Стандартизація. Сертифікація. Якість.* 2019. № 1. С. 4-12.

3.2.2 Мельник Т.Ю. Товарознавство : підручник (для студентів економічних спеціальностей) [Електронне видання]. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.

3.2.3 Нагорна О.О. Система технічного регулювання як складова інноваційного розвитку економіки України. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3145>

3.2.4 Кордзая Н. Р. Стан розвитку стандартизації в світі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету.* 2020. №31. URL: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2020-31-9>

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.2. Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського. URL: <http://archive.nbuv.gov.ua>

3.3.3. Інформаційне забезпечення у сфері технічного регулювання. URL: <http://csm.kiev.ua>

3.3.5. Торгово промислова палата України. Офіційний сайт. URL: <https://www.ucci.org.ua/about>

3.3.6. Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів. Офіційний сайт. URL: http://www.consumer.gov.ua/ContentPages/Pro_Sluzhbu/15/

3.2.7 Офіційний сайт Державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ») <http://www.ukrndnc.org.ua/>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стандартизація та сертифікація товарів»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2023
		Стор. 9 з 15	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
	Денна форма навчання
	Модуль №1
	1 семестр
Виконання завдань на практичних заняттях	106×6 = 60
Виконання тестових завдань	20
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	48
Виконання модульної контрольної роботи №1	20
Усього за модулем №1	100
Усього за дисципліною	100

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 1).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка, перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 2).

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

Додаток 1

Відповідність оцінок у балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	14	15	
3	4	5	6	7	8	9	9-10	10-11	12-13	13-14	14-15	Відмінно
2,5	3	4	5	6	6-7	7-8	8	9	10-11	11-12	12-13	Добре
2	2,5	3	4	4-5	5	6	6-7	7-8	8-9	9-10	9-11	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
15-16	16-17	17-18	17-19	18-20	19-21	20-22	21-23	22-24	23-25	24-26	25-27	Відмінно
12-14	13-15	14-16	15-16	15-17	16-18	17-19	18-20	18-21	19-22	20-23	20-24	Добре
10-11	10-12	11-13	12-14	12-14	13-15	13-16	14-17	15-17	15-18	16-19	16-19	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	
26-28	26-29	27-30	28-31	29-32	30-33	31-34	32-35	33-36	34-37	34-38	35-39	Відмінно
21-25	22-25	23-26	23-27	24-28	25-29	26-30	27-31	27-32	28-33	29-33	29-34	Добре
17-20	18-21	18-22	19-22	19-23	20-24	20-25	21-26	22-26	22-27	23-28	24-28	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	
36-40	37-41	38-42	39-43	40-44	41-45	42-46	43-47	43-48	44-49	45-50	46-51	Відмінно
30-35	31-36	32-37	32-38	33-39	34-40	35-41	35-42	36-42	37-43	38-44	38-45	Добре
24-29	25-30	25-31	26-31	27-32	27-33	28-34	28-34	29-35	30-36	30-37	31-37	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	
47-52	48-53	49-54	50-55	51-56	51-57	52-58	53-59	54-60	55-61	56-62	57-63	Відмінно
39-46	40-47	41-48	41-49	42-50	43-50	44-51	44-52	45-53	46-54	47-55	47-56	Добре
31-38	32-39	32-40	33-40	34-41	34-42	35-43	36-43	36-44	37-45	37-46	38-46	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	
58-64	59-65	60-66	60-67	61-68	62-69	63-70	64-71	65-72	66-73	67-74	68-75	Відмінно
48-57	49-58	50-59	50-59	51-60	52-61	53-62	53-63	54-64	55-65	56-66	56-67	Добре
38-47	39-48	40-49	40-49	41-50	41-51	42-52	43-52	43-53	44-54	44-55	45-55	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	
68-76	69-77	70-78	71-79	72-80	73-81	74-82	75-83	76-84	77-85	77-86	78-87	Відмінно
57-67	58-68	59-69	59-70	60-71	61-72	62-73	62-74	63-75	64-76	65-76	65-77	Добре
46-56	46-57	47-58	47-58	48-59	49-60	49-61	50-61	50-62	51-63	52-64	52-64	Задовільно

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Стандартизація та сертифікація товарів»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05-01-2023
		Стор. 11 з 15	

Додаток 2

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)